

JOSHUA CUNNINGHAM

**AVONTUURLIJK FIETSEN, BIKEPACKING
EN OFFROAD TOEREN**

ESCAPE

BY

BIKE

TERRA

FIETSEN

OVER

LAND

'Avontuurlijk fietsen', 'fietstoeren', 'bikepacking', 'fietsreizen', 'fietstoerisme', 'fietskamperen': de lijst met termen die we gebruiken voor het reizen per fiets wordt steeds langer. Natuurlijk zijn er verschillen tussen een toerfietser en een fietstoerist. Maar uiteindelijk moeten we allemaal op een fiets met fietstassen van punt A naar punt B trappen. Of het nu gaat om een epische, meerjarige rondreis, een pleziertocht van enkele weken of maanden in de zomer, of een enkel weekendje weg om te genieten van de lokale wegen en paden; het komt allemaal op hetzelfde neer. Het gaat om het gevoel van vrijheid, het ervaren van het ruige leven, het ontmoeten van andere mensen en het verkennen van plekken waar je anders nooit zou komen – en dat alles op een manier waarvan de meeste reizigers alleen maar kunnen dromen.

Als tiener bracht ik iedere zomer op deze manier door. Ik leerde de wereld van het fietstoeren kennen door samen met vrienden delen van Europa te ontdekken. Meestal fietste ik met Pete en Rob. Zij gingen later ook een jaarlang met me mee op mijn reis van Dumfries naar Hongkong, de reis waar dit boek over gaat. Toen we pubers waren, fietsten we met zijn drieën, en soms in grotere groepen, naar Italië en daarna naar Amsterdam. En we maakten zo veel mogelijk kortere fietsreisjes door het Verenigd Koninkrijk. Stel je voor: een stelletje puisterige praatjesmakers op afgetrapte mountainbikes, met gigantische rugzakken, volgestouwd met alle kampeerspullen die we maar te pakken konden krijgen. We keken elke dag opnieuw uit naar wie en wat er op ons pad zou belanden. Deze ervaringen waren het begin van een bijna onstuitbare drang naar fietsavontuur, ook al was ik me daar toen nog niet van bewust. De kiem van het fietstoeren was gelegd.

Het duurde daarna jaren voordat we onszelf weer midden in een groot fietsavontuur zouden bevinden – dit keer met Doesjanbe, de hoofdstad van Tadzjikistan, als ontmoetingsplaats. Het was juni 2015, het jaar waarin ik van het Verenigd Koninkrijk naar Hongkong zou fietsen. Deze reis zou me door 26 landen voeren en over

OP P. 2 Op weg naar de voet van het Himalayagebergte vanaf de hete vlaktes van de provincie Punjab, India.

OP P. 4 Het ochtendgloren in de Agordinovallei, Italiaanse Dolomieten.

VORIGE PAGINA'S
Schemer in het Tiensjangebergte, Kirgizië.

21.000 kilometer Euraziatische landmassa, waarbij ik in een vrijwel ononderbroken lijn kon doortrappen. Pete en Rob vergezelden me het grootste deel van de reis. Dat was een nostalgisch eerbetoon aan onze vroegere jaren van zomaar wat rondtoeren op de fiets.

De fietscultuur

De eerste vorm van fietstoerisme begon in de tweede helft van de negentiende eeuw, niet lang na de uitvinding van de fiets (toen beter bekend als *vélocipède*). Er werden moderne fietsclubs opgericht en de leden hiervan begonnen hun thuisland te ontdekken tijdens meerdaagse uitstapjes. Op hun gammele, ongemakkelijke toestellen, trokken ze van stad naar stad en richting het platteland. Deze grondleggers van het avontuurlijk fietstoerisme hadden alleen het hoognodige bij zich. Dat zat in opgerolde tassen die ze bevestigden aan het stuur, of in koffers die ze vastbonden op een primitief fietsenrek. Niet lang daarna ontwikkelde de *vélocipède* zich tot 'hoge bi'. De extra grote voorwielen zorgden voor een aanzienlijk hogere rijsnelheid. Hierdoor maakten simpele uitstapjes plaats voor intercontinentale expedities, waarin men per fiets Europa en Amerika begon te ontdekken.

Het was onvermijdelijk dat een wereldreis zou volgen. De Brit Thomas Stevens was de eerste die zo'n reis volbracht. Hij was in 1884 gestart in Amerika. In eerste instantie wilde hij alleen dwars door het land van San Francisco naar Boston fietsen. Toen hij na een reis van honderd dagen in Boston was aangekomen, kreeg Stevens steun in de vorm van een sponsor en ging hij verder. Twee jaar later eindigde zijn reis in Japan. Hij had ruim 20.000 kilometer afgelegd op een hoge bi, door Europa, het Midden-Oosten, India en het Verre Oosten.

Van transcontinentale reizen tot korte bikepacking-tochten, vandaag de dag is fietstoeren populairder dan ooit, zeker in vergelijking met de tijd van pioniers als Thomas Stevens. We leven in een tijd waarin de wereld steeds kleiner wordt door technologische vooruitgang en het gemak waarmee we internationaal kunnen reizen. Het

1

BOSSEN

DUMFRIES, VERENIGD KONINKRIJK - BAKOE, AZERBEIDZJAN

- HET KIEZEN VAN DE JUISTE FIETS: TRADITIONEEL
- VOORBEREIDING EN PAPIERWERK
- FIETSEN IN DE KOU
- ALLEEN OF SAMEN
- SLAPEN EN ONDERDAK
- TRAINING

DUMFRIES, VERENIGD KONINKRIJK – BAKOE, AZERBEIDZJAN
7000 KILOMETER, JANUARI-APRIL
VERENIGD KONINKRIJK, FRANKRIJK, BELGIË, LUXEMBURG,
DUITSLAND, OOSTENRIJK, ITALIË, SLOVENIË, KROATIË,
BOSNIË & HERZEGOVINA, MONTENEGRO, ALBANIË, MACEDONIË,
GRIEKENLAND, TURKIJE, GEORGIË, AZERBEIDZJAN
TERREIN: ASFALT, GRIND
SOORT FIETS: TRADITIONELE TOERFIETS
MEEST GEWAARDEERDE VOORWERP: DONSJACK

NA TWEE DAGEN KLIMMEN,

bereiken we vroeg in de avond eindelijk de top van de Goderdzipas, in het zuiden van Georgië. Het sneeuwt en het wordt al donker. We volgen een weg die is uitgegraven tussen twee muren van sneeuw. Het zicht is afgenomen tot 6 of 9 meter. Een roestige Sovjetobelisk doemt op in de mist en een van de vele wilde honden in dit gebied strompelt tussen onze wielen door. Een groep mannen duikt op uit de schemering, een van hen bewapend met een jachtgeweer. Eerst eisen ze foto's van ons en daarna dat we samen met hen wat wodka drinken. We slaan de wodka af, maar poseren schoorvoetend met een net geschoten roofvogel.

De afdaling blijkt nog erger te zijn dan de klim. De weg naar beneden is ook een los mengsel van steen en zand en het gaat steeds harder sneeuwen. Tijdens de klim voelden we de bijtende kou niet. Maar nu, terwijl we roerloos op onze zadels zitten, is die kou niet te harden. Onze handen liggen als verstijfde klauwen om de remgrepen. Na twee keer stoppen om de remgrepen bij te stellen, blijken ze volledig versleten te zijn. Ik probeer

1. STALEN FRAME

Een stalen frame is extreem sterk en biedt de ideale combinatie van comfort en functionaliteit. Je kunt ook een frame op maat laten maken, maar daar heb je wel een dikke portemonnee voor nodig. Wil je bagagedragers en spatborden kunnen bevestigen, zorg dan dat het frame beschikt over bevestigingsoogjes.

2. COMFORTABELE GEOMETRIE

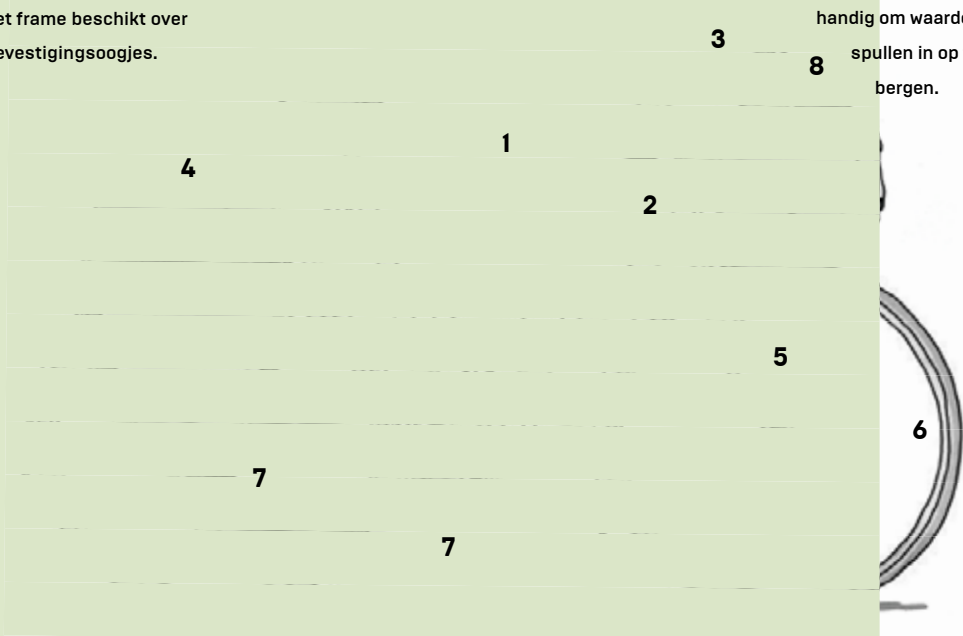
De lange wielbasis zorgt voor stabiliteit en vangt schokken op als de fiets zwaarbeladen is. Een langere balhoofdbuis geeft meer hoogte aan de voorkant. Hierdoor wordt je rug minder belast tijdens lange tochten.

3. RACESTUUR

Bij een racestuur zijn er verschillende handposities mogelijk, voor maximaal comfort en stabiliteit tijdens het klimmen, afdalen en fietsen in het algemeen. Overweeg extra remgrepen boven op het stuur te monteren voor meer controle.

4. ENKELE FIETSTAS

Voor kortere ritten is een enkele fietstas met een klepsluiting of rolsluiting voldoende. Vaak bevestig je de tas aan de achterzijde. Je kunt er ook een aan de voorkant bevestigen voor extra stabiliteit. Een kleine voordrager, of een stuurtas, is ook handig om waardevolle spullen in op te bergen.

5. CANTILEVERREMME

'Canti's' voorzien je fiets van een sterk en effectief velgremsysteem. Deze remmen zijn eenvoudig te onderhouden en de onderdelen zijn gemakkelijk verkrijgbaar.

6. 700C BANDEN

Voor lichte fietstochten over voornamelijk asfalt, bieden 25-35 mm 700c-banden je de juiste combinatie van snelheid en comfort.

7. GOED

VERSNELLINGSBEREIK
Een driedubbel of compact dubbel crankstel aan de voorkant, gecombineerd met een reguliere 12-28, 9 of 10-speed cassette aan de achterkant, maken elke versnelling mogelijk die je maar nodig kunt hebben.

8. STI REM- / SCHAKELVERSTELLERS

Moderne toerfietsen zijn voorzien van ergonomische STI rem- / schakelverstellers, hierbij zitten de remmen en versnellingen in dezelfde behuizing.

VOORBEREIDING EN PAPIERWERK

In de maanden voordat je vertrekt, moet je de minder leuke, administratieve kant van je reis regelen.

Wanneer je eenmaal de wereld aan het ontdekken bent, wil je alleen nog maar aan het fietsen denken.

Daarom is het handig om zo veel mogelijk saaie dingen alvast geregeld te hebben.

Visa en reisvergunningen zijn de grootste

struikelblokken bij reizen over land. De manier waarop je ze moet aanvragen, is steeds weer anders. Er

zijn echter een paar zaken waarmee je altijd rekening moet houden:

Moet je je nog ergens voor aanmelden bij de ambassades voordat je vertrekt?

Is je paspoort nog langer dan zes maanden geldig?

Heb je een werkgeversverklaring of adresbewijs nodig?

Als er al andere visa in je paspoort staan: leveren deze misschien vertraging

op bij de goedkeuring van een nieuwe aanvraag en/of beïnvloeden ze de volgorde waarin je nieuwe visa moet aanvragen?

Hoeveel paspoortfoto's heb je nodig?

Hoe lang duurt de aanvraagprocedure en

wanneer moet je ermee beginnen?

Ben je verplicht om te arriveren op de datum die je hebt aangegeven in je aanvraag?

Zijn er ambassades in het land waar je je aanvraag ter plekke kunt doen? Kunnen de voorschriften per ambassade verschillen?

Met welke valuta kun je betalen?

Overlappen de start- en einddatum van elk afzonderlijk visum? Heb je genoeg tijd om het hele land door te reizen?

Is er een registratieprocedure in het land waar je naartoe gaat?

Wat zijn de gevolgen als je hier niet aan houdt?

Heb je een visumdienst nodig?

Wat doe je als je als gevolg van bureaucratie opeens je geplande route niet meer kunt volgen?

Heb je een Plan B?

En het belangrijkste van allemaal: is je informatie actueel?

Ook al is fietstoeren niet hetzelfde als bergbeklimmen of een poolexpeditie, denk eraan dat het voor verzekeraars één pot nat is. Polissen zitten boordevol clausules over wat fietstoeren precies is en over wat wel en niet verzekerd is. Er zitten verschillen in het risico tussen een nacht in Liverpool en een week in de Levant. Je verzekering kan ongeldig zijn als je naar een land reist waarvoor Buitenlandse Zaken een negatief reisadvies heeft afgegeven.

Het beste is om te aanvaarden dat je niet tegen alles kunt indekken. Kies je ervoor om avontuurlijk te zijn? Bedenk dan wel dat je hier misschien een prijs voor zult betalen met je gezondheid, je bezittingen en je bankrekening.

wereldstad en haar historische banden met Europa achter ons lieten, waren we klaar om onbekend Azië te ervaren.

Minaretten riepen de gelovigen op tot gebed. Er waren nog meer tekenen dat we ons op onbekend terrein begaven. We zagen allerlei overblijfselen van de persoonsverering van Mustafa Kemal Atatürk, de eerste president van Turkije. We reden door grote, lege vlaktes, een landschap dat een mengeling was van steppe en heuvelachtige weilanden. Aan de horizon zagen we talloze besneeuwde bergtoppen en moskeeën. Soms kwamen we een eenzame figuur tegen die leunend op een staf werd omringd door een kudde schapen of geiten. Sinds we Europa achter ons hadden gelaten, leek alles groter en verder weg. We voelden ons alsmaar nietiger in het kale, uitgestrekte landschap. Het was slechts een voorproefje van wat er zou komen.

Het was nog steeds maart. De hoogvlaktes van het Turkse binnenland en de bergpassen in het zuiden van Georgië waren nog steeds volop winters. De lente die we hadden gevoeld in het Middellandse Zeegebied was op die hoogte nog niet doorgedrongen. Nu ik eenmaal had geproefd van het gemak en comfort van fietsen in warmere, zuidelijke klimaten, was ik de kou beu. Ik had nu al drie maanden in de extreme weersomstandigheden van de bosgebieden met gematigd klimaat gefietst. Na de Goderzipas bleek de winter gelukkig voorlopig voorbij te zijn. Oostwaarts, richting de laaglanden van de Kaukasus, begonnen we eindelijk de aanwezigheid van de zon te voelen.

We kampeerden in de gematigde klimaatgebieden van Griekenland, Macedonië en Kroatië. Behalve een gematigde temperatuur waren er op deze plekken genoeg watervoorzieningen. Dit maakte het weer fijn om buiten te zijn. In de ochtenden waren de warme tinten en langgerekte schaduwen die de tent binnendrongen, duidelijke tekenen dat het weer een heerlijke dag zou worden. Dit was een heel ander vooruitzicht dan tijdens de ochtenden aan het begin van de reis. We namen de tijd voor koffie

en ontbijt, met uitzicht op het stukje natuur waarin we de avond tevoren ons tentje hadden opgezet.

Overdag vlogen de kilometers voorbij. De late middagzon ging steeds zo onmerkbaar over in schemer dat we vaak op het laatste moment moesten zoeken naar een kampeerplek. Mensen genoten van het begin van de lente. Ze zaten voor hun huizen, samen met hun burens, ze haalden water, bewerkten hun land en vertelden hun kinderen dat ze die buitenlanders met rust moesten laten. Fietsen in de schemering zouden we vanaf nu voor altijd associëren met onze dagen in de Kaukasus.

'Good luck!' stond er op het bord boven de weg. We waren bijna bij de noordelijke grens van Azerbeidzjan met Georgië, aan de voet van het Kaukasusgebergte. In de hoofdstad Bakoe zouden we bij de ambassades visa moeten aanvragen voor Oezbekistan en Tadzjikistan. Vanuit de haven zou het mogelijk moeten zijn om – uiteraard na de nodige, stressvolle onderhandelingen – over de Kaspische Zee naar Kazachstan te varen. Kortom: Azerbeidzjan met de bureaucratie die ons daar te wachten stond, was de sleutel tot onze verdere reis. Dus toen we het bord met een glimlach passeerden, hadden we inderdaad het gevoel dat we alle geluk konden gebruiken.

Op een gegeven moment, tussen de grens en Bakoe, maakten de groene weiden van de Georgische lente plaats voor dor kreupelhout. De stoffige grond werd bijeengehouden door verpieterde planten. De zon brandde met een hevigheid die we nog niet eerder hadden meegemaakt. We verruilden onze bovenkleding voor een laag zonnebrandcrème en zweet. De constante honger die er eerder voor zorgde dat we warm bleven, veranderde in constante dorst om koel te blijven. De woestijnen aan de overkant van de Kaspische Zee leken bedrieglijk dichtbij. Nu we én de extreme winter én de behaaglijke warmte hadden ervaren, leek het erop dat we het gematigde klimaat van het bosgebied voorgoed achter ons zouden laten. Met woestijnen, bergen en de tropen in het vooruitzicht, zouden we nu meer dan ooit uitersten gaan ervaren.

BOVEN Onderweg wordt het een tweede natuur om elke dag je spullen in- en uit te pakken.

LINKS Klimmen door de mist van de Turkse hoogvlaktes, vlakbij het stadje Siran.

RECHTS De laatste haarspeldbochten van de Ziganapas in het Pontisch Gebergte, Turkije.

OP P. 33 Fietsend Azerbeidzjan in tijdens de eerste dagen van de lente.

In de Kleine Kaukasus, ten zuiden van Georgië,
boeken we weinig vooruitgang in de Goderdzipas, die Choelo met Adigeni verbindt.

